

Dosarul nr. 3ra-383/2023
2-21005345-01-3ra-07042023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – L. Holevițcaia
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc

Î N C H E I E R E

16 august 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de către Valeriu Mitrofan,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Valeriu Mitrofan împotriva Instituției Publice „Centrul de
Exelență în Construcții din or. Chișinău” cu privire la contestarea actului
administrativ,

împotriva deciziei din 07 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost respins apelul declarat de Valeriu Mitrofan și s-a menținut hotărârea din 22
decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care s-a respins
acțiunea înaintată de Valeriu Mitrofan, ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă :

La 14 ianuarie 2021, Valeriu Mitrofan, a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Instituției Publice „Centrul de Exelență în Construcții din or. Chișinău”
prin care a solicitat constatarea încălcării dreptului privind accesul la informație de
către Instituția Publică „Centrul de Exelență în Construcții din or. Chișinău”, în
legătură cu neeliberarea în termen a copiilor documentelor solicitate în cerere;
obligarea Instituției Publice „Centrul de Exelență în Construcții din or. Chișinău
să-i permită de a efectua fotocopia facturilor fiscale și a dispozițiilor de plată sau a
ordinelor de plată pentru luna noiembrie 2020, cerință solicitată în cererea privind
accesul la informație nr. 04/20 din 07 decembrie 2020 expediată Centrului de
Exelență în Construcții din or. Chișinău, repararea prejudiciului moral cauzat în
mărime de 5 000 lei prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin alte
acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații, precum și satisfacerea
neîntârziată a cererii solicitantului.

În argumentarea acțiunii, reclamantul a menționat că la 07 decembrie 2020 a expediat cerere privind accesul la informație nr.04/20, prin care a solicitat IP „Centrului de Excelență în Construcții din or. Chișinău” să-i permită de a efectua fotocopierea tuturor facturilor fiscale și a dispozițiilor de plată sau a ordinelor de plată pentru luna noiembrie 2020, cerință solicitată în cererea privind accesul la informație nr.04/20 din 07 decembrie 2020 expediată Centrului de Excelență în Construcții din or. Chișinău; precum și repararea prejudiciului moral în mărime de 500 lei din contul Centrului de Excelență în Construcții în beneficiul lui Valeriu Mitrofan pentru încălcarea dreptului de acces la informație.

Reclamantul susține că până la momentul depunerii cererii în instanța de judecată, 14 ianuarie 2021, nu i s-a permis de a efectua fotocopierea tuturor facturilor fiscale și a dispozițiilor de plată/ordinelor de plată pentru luna noiembrie 2020, cerință solicitată în cererea privind accesul la informație nr. 04/20 din 07 decembrie 2020 expediată Centrului de Excelență în Construcții din or. Chișinău.

Astfel, IP „Centrul de Excelență în Construcții din or. Chișinău” prin acțiunile sau inacțiunile sale în mod flagrant a neglijat prevederile art. art. 5, 7, 10, 11, 12, 15, 16, 21-24 din Legea nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație, precum și art. 34 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova.

În asemenea circumstanțe, comportamentul administrației IP „Centrul de Excelență în Construcții din or. Chișinău”, denotă tendința de a acționa deliberat în vederea îngrădirii nejustificate a dreptului reclamantului la informație, miza pe care ultimul o avea la obținerea informației solicitate, instanța de judecată în cazul dat are menirea de a stabili că comunicarea peste termen a informațiilor solicitate, sau neeliberarea documentelor solicitate, a cauzat în mod indubitabil reclamantului anumite suferințe psihice.

Reclamantul a invocat că, în rezultatul încălcării dreptului fundamental de acces la informație, dânsului i-au cauzat suferințe psihice, iar legea instituie obligația autorităților corespunzătoare de a repara prejudiciul moral cauzat care îl estimează la suma de 5000 lei.

În context, a mai relatat reclamantul că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a făcut o serie de aprecieri notabile în ceea ce privește proba prejudiciului moral, constatând în repetate rânduri că proba faptei ilicite este suficientă, urmând ca prejudiciul și raportul de cauzalitate să fie prezumate, instanțele urmând să deducă producerea prejudiciului moral din simpla existență a faptei ilicite de natură să producă un asemenea prejudiciu și a împrejurărilor în care a fost săvârșită, soluția fiind determinată de caracterul subiectiv, intern a prejudiciului moral, proba sa directă fiind practic imposibilă.

Prin încheierea din 22 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost declarată inadmisibilă acțiunea depusă Mitrofan Valeriu împotriva Instituției Publice „Centrul de Excelență în Construcții din or. Chișinău” în partea încasării prejudiciului moral în sumă de 5 000 lei (f.d.146-147, vol. I).

Prin hotărârea din 22 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins acțiunea depusă de Valeriu Mitrofan, ca neîntemeiată (f.d. 148, 157-165, vol. I).

La 27 decembrie 2021, Valeriu Mitrofan a depus apel nemotivat, ulterior la 23 martie 2022, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 din Codul administrativ, a depus apel motivat împotriva hotărârii din 22 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d.152,154, 169-239, vol. I).

Prin decizia din 07 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Valeriu Mitrofan și s-a menținut hotărârea din 22 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d.10, 11-21, vol. II).

În consolidarea soluțiilor, instanțele judecătorești ierarhic inferioare au reținut că răspunsul pe marginea cererii de acces la informație înregistrată la sediul Centrului de Excelență în Construcții or. Chișinău la 07 decembrie 2020, a fost expediat conform doleanței exprimate de către Mitrofan Valeriu (prin e-mail-ului) la 24 decembrie 2020 (f.d. 132-134), în interiorul termenului de 15 zile lucrătoare consacrat de lege.

Instanțele judecătorești ierarhic inferioare au respins ca neîntemeiat argumentul privind nefurnizarea informației solicitate prin cererea depusă, or IP „Centrul de Excelență în Construcții din or. Chișinău” a emis decizie/răspuns favorabil în furnizarea informației, totodată a comunicat despre intenția furnizării informației solicitate, cu concretizarea acestora având ca reper dispoziția art. 12 alin. (2) lit. a) și b) din Legea privind accesul la informație.

Astfel, lui Valeriu Mitrofan i s-a oferit oportunitatea reală de a lua cunoștință de documentele solicitate inclusiv de a efectua fotocopii, însă solicitantul nu a manifestat interes în a se prezenta la sediul instituției publice pârâte pentru a obține/ridica informația solicitată, comportament ce nu poate fi imputat furnizorului de informații. Or, IP „Centrul de Excelență în Construcții din or. Chișinău” a acționat prompt la cererea lui Mitrofan Valeriu care la rândul său nu a oferit detalii suficiente și concludente pentru identificarea informației solicitate, precum și nu a ținut cont de caracterul repetitiv al solicitărilor sa.

Instanțele judecătorești ierarhic inferioare au apreciat ca fiind declarativ argumentul privind nerecepționarea răspunsului pînă la depunerea acțiunii, or, răspunsul a fost expediat la adresa electronică lui Valeriu Mitrofan, deci ultimul urma să depună diligența corespunzătoare întru verificarea la intervale regulate poșta sa electronică și corespondența purtată cu Centrul de Excelență în Construcții din or. Chișinău pentru a se convinge de contrariul celor invocate în acțiune, și, secundo, în temeiul cererii de acces la informație nu a pretins expedierea propriuzisă a informației, ci eliberarea ei.

Referitor la recursul depus de către Valeriu Mitrofan, împotriva încheierii din 22 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care s-a declarat inadmisibilă pretenția privind repararea prejudiciului, în conformitate cu art. 207 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ, din motivul neîntrunirii condițiilor

prevăzute de art. 208, care prevede respectarea procedurii prealabile, instanța de apel I-a considerat neîntemeiat, urmând a fi respins.

La 25 decembrie 2022, Valeriu Mitrofan a depus la Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul poștei electronice, recurs nemotivat împotriva deciziei din 07 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 03 aprilie 2023 a prezentat în mod electronic Curții Supreme de Justiție motivarea recursului, prin care a solicitat repunerea în termenul procedural de declarare a recursului, admiterea recursului, casarea integrală a deciziei recurate și a hotărârii din 22 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a reiterat circumstanțele de fapt și de drept ale speței, similare celor cuprinse în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, transpunând normele de drept materiale ce guvernează speța.

Suplimentar, recurentul a menționat că instanțele inferioare nu au dat apreciere corespunzătoare circumstanțelor pricinii, au interpretat eronat normele aplicabile speței, precum și nu au cercetat toate probele prezentate, ceea ce a dus la emiterea unei soluții eronate.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Potrivit extraselor din poșta electronică, rezultă că dispozitivul deciziei din 07 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificat în mod electronic recurentului la 11 decembrie 2022, iar decizia motivată a fost notificată la 17 martie 2023 (f.d.22, 26, vol. II).

Astfel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că la depunerea recursului împotriva deciziei din 07 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău – la 25 decembrie 2022 și prezentării motivării acestuia – la 03 aprilie 2023, Valeriu Mitrofan a respectat termenele prevăzute la art. 245 din Codul administrativ, drept urmare decade necesitatea ca instanța de recurs să se expună în privința cerinței recurentului de repunere în termen a recursului.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Valeriu Mitrofan, în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2)

din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde

de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Valeriu Mitrofan.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de către Valeriu Mitrofan, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc